

ПРОТИДІЯ НЕГАТИВНИМ ТЕНДЕНЦІЯМ ВОЄННО-ПОЛІТИЧНОЇ ОБСТАНОВКИ, СПРЯМОВАНИМ НА ЗМІНУ ПОЛІТИЧНОГО РЕЖИМУ У ВИБРАНІЙ КРАЇНІ-МІШЕНІ

Державність є головною мішенню, на яку в першу чергу націлюються сили і засоби країни-агресора для реалізації своїх геополітичних інтересів щодо трансформації світового порядку.

Щоб захистити державність, а саме не допустити насильницької зміни правлячого режиму, потрібно зберегти соціально-політичну стабільність у країні.

У статті показано, що основним напрямом протидії негативним тенденціям воєнно-політичної обстановки, спрямованим на зміну політичного режиму у вибраній країні-мішені, незалежно від того, якого типу функціонує її політична система і який ця система реалізує політичний курс, діяльність влади в остаточному підсумку має бути підпорядкована цілям збереження стабільності контрольованих нею соціально-політичних процесів.

Стабільність дає змогу домагатися підвищення керованості суспільних процесів, тому її можна вважати інтегральною характеристикою не тільки політичного режиму, а й соціального порядку загалом. З огляду на те, що політичні інститути, будучи своєрідним продовженням і закріпленням соціальних норм і відносин, насамперед покликані впорядковувати суспільні зв'язки, досягнення ними політичної стабільності набуває виняткового значення в діяльності держави.

Зроблено висновок, що у першому наближенні стабільність політичної системи можна дослідити за допомогою двох найуживаніших моделей: моделі стійкої стабільності і моделі нестійкої стабільності, що, у свою чергу, дає змогу обрати в якості критеріїв забезпечення національної безпеки рівень соціально-політичної стабільності та рівень соціально-політичної нестабільності в державі. При дослідженнях стратегій, орієнтованих на зміну режиму через занурення в хаос або виведення країни-мішені на край (кромку) хаосу, найінформативнішим виявляється критерій – рівень соціально-політичної нестабільності в державі-мішені.

Ключові слова: воєнно-політична обстановка, соціально-політична стабільність, сталий розвиток, зміна режиму, хаос, національна безпека

Постановка проблеми і її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями Стаття присвячена проблемі забезпечення національної безпеки в умовах штучно створеного високого рівня соціально-політичної нестабільності у суспільстві. Сили сектору безпеки і оборони України повинні завчасно виявляти спроби інших держав дестабілізувати ситуацію в державі [1 – 3], перекрити фінансові потоки, що направляються на підготовку державного перевороту і захоплення влади легально підготовленою опозицією. У цих умовах актуальним науковим завданням виступає встановлення закономірностей по збереженню соціально-політичної стабільності в державі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій У Законі України “Про національну безпеку України” [1] зазначається, що інтереси безпеки в сучасних умовах превалюють над іншими пріоритетами, оскільки саме на основі їх реалізації можна генерувати сценарії сталого розвитку держави. Пріоритети інтересів безпеки базуються на визначених стратегічних завданнях країни щодо її розвитку на визначену перспективу. Стратегія національної безпеки України є основою для комплексного планування діяльності органів державної влади у сфері національної безпеки і оборони, а також розроблення інших документів, якими визначаються цілі, напрями і механізми діяльності органів державної влади у сфері забезпечення національної безпеки. Фактично стратегія національної безпеки України визначає організаційні основи забезпечення достатнього рівня воєнної безпеки держави, але не обмежує діяльність “агентів впливу” на її території.

У монографії Рачья Арзуманяна [4] викладено основні риси і характеристики іррегулярних воєнних дій (іррегулярних війн) у безпековому середовищі XXI століття, а також проаналізовано теорію і концепції іррегулярних воєнних дій у сучасній воєнній доктрині США. Вивчення досвіду збройних сил США та низки західноєвропейських країн дає змогу оцінити основні проблеми, з якими стикається воєнна організація держави та система національної безпеки загалом під час проведення такого роду воєнних дій. Іррегулярні воєнні дії наочно показують важливість поєднання воєнної сфери з іншими елементами національної могутності, оркестрування всіх інструментів національної могутності для досягнення стратегічних цілей нації.

У публікації [5] розкривається сутність діяльності Сороса, згідно якої американські неурядові організації (НУО) створили системну мережу в Республіці Казахстан і з її допомогою здійснюють інформаційний вплив на всю Центральну Азію.

У статті [6] розглянуто методичний підхід до моделювання стратегії, спрямованої на зміну режиму у вибраній країні-мішені через занурення її в хаос. Запропонована граф-модель сценарію реалізації стратегії зміни політичного режиму на основі методу функціонально значимих проміжних станів (ФЗПС). Для кожного ФЗПС сформована своя група показників успішності виконання завдань проміжного стану. Показано, що головною мішенню, на яку націлюються всі сили і засоби агресора для реалізації своїх геополітичних інтересів по трансформації світового порядку, являється державність. Щоб захистити державність, тобто не допустити насильницької зміни режиму, потрібно перш за все зберегти соціально-політичну стабільність в країні.

У монографії [7] розглянуті найбільш вживані моделі стабільності соціальних систем, проведено оцінювання рівня соціально-політичної нестабільності на окремих етапах життєдіяльності держави, проте в роботі не узагальнені закономірності зростання рівня соціально-політичної нестабільності і не визначені функціонально значимі проміжні стани динаміки внутріполітичної ситуації в державі, які спрямовуються на зміну політичного режиму в державі.

Метою статті є розгляд обґрунтування основних напрямів протидії негативним тенденціям воєнно-політичної обстановки, спрямованим на зміну політичного режиму у вибраній країні-мішені.

Викладення основного матеріалу дослідження. Донедавна війни велися традиційними збройними засобами з використанням регулярних армій. Критерієм війни завжди вважалося застосування збройних (летальних) засобів. Специфіка нинішніх війн полягає в тому, що їх ведуть не тільки традиційними збройними засобами, а й нетрадиційними, наприклад, політичними, економічними, інформаційними, ідеологічними, психологічними, гуманітарними, розвідувальними, які часто виявляються ефективнішими та більш руйнівними [8]. Для таких воєн критеріями є вже не використовувані засоби, а цілі, що досягаються, які можна порівняти з цілями, що їх зазвичай переслідують під час традиційних воєн. Це, як правило, знищення, розграбування, окупація, зміна режиму, занурення в хаос, використання як інструменту для реалізації своїх геополітичних інтересів, наприклад, втягнення країни в збройний конфлікт з обраним для знищення (ослаблення) противником.

Завдяки використуванню технологій на сучасному етапі ці цілі можуть бути досягнуті без застосування летальної зброї. Прикладом цього може слугувати розв'язана Заходом "холодна" війна, в результаті якої Захід, не застосовуючи традиційну летальну зброю, здобув перемогу над СРСР.

З перерахованих цілей останнім часом пріоритет віддається зміні режиму через занурення в хаос або виведення країни-мішені на кромку хаосу [4]. Завдяки зміні режиму, наприклад, США встановлюють маріонеткові режими і їхніми руками розв'язують свої стратегічні завдання. Відпрацьованими технологіями зміни режиму як мети нинішньої війни, правомірно вважати так звані "кольорові" революції в низці держав. Такі війни об'єднує одна й та сама прихована мета - знищення національної державності. Державність є головною мішенню, на яку націлюються всі сили і засоби агресора для реалізації своїх геополітичних інтересів щодо трансформації світового порядку.

Щоб захистити державність (не допустити насильницької зміни режиму), потрібно, по-перше, зберегти соціально-політичну стабільність у країні; по-друге, виявити головний напрямок наступу супротивника, оцінити сили, що залучаються, засоби, ресурси, характер і масштаб їхнього застосування; по-третє, зрозуміти його задум та основні сценарії його реалізації; по-четверте, підготувати необхідні сили, засоби, ресурси та розробити чітку стратегію протидії.

Збереження соціально-політичної стабільності в країні є найголовнішою умовою забезпечення національної безпеки [6, 9]. Оскільки соціальні системи належать до складних систем [7], то для їхнього дослідження застосовні теорія і методи аналізу складних систем.

Стабільність системи, природно, розглядається не як щось застигле, що намертво скріплює систему, не як її закостенілість, замороженість. У стабільному стані система самозберігається, але при цьому в ній допускаються такі зміни, які не є системоруйнівними. У природі не буває абсолютно стабільних систем: вони мають різний ступінь стабільності. Високий ступінь стабільності означає жорстку опірність як внутрішнім змінам, так і зовнішнім впливам. Існування будь-якої системи допускає лише мінімально необхідний ступінь стабільності. Така стабільність у динамічних системах ґрунтується на сукупності нестійких рівноваг між системоутворювальними і системоруйнівними процесами.

Категорія стабільності виступає як самостійна цінність. В ієрархії суспільних цінностей її важко звести до якихось інших, окрім однієї, яка виступає відносно неї як цінність вищого рівня. Ця цінність – упорядкованість. Вона інтегрує всю сукупність відносин усередині суспільства. Стабільність суспільства визначається через упорядкованість або, іншими словами, "соціальний порядок" [9].

Для суспільних систем стабільність виражається в таких упорядкованих процесах в політиці, економіці, соціальному житті, культурі, міжетнічних відносинах, релігійному середовищі, якому, з одного боку, властиві суперечність і, навіть, конфліктність, а з другого – регулюється сукупністю інститутів і відносин, перебуває у стані "соціального порядку", забезпечуючи поступальний розвиток усієї суспільної системи.

Порушення стабільності в суспільстві слід розглядати як "соціальну патологію", "функціональний розлад", тобто, як небезпечне захворювання суспільного організму, для боротьби з яким мають бути розроблені відповідні механізми досягнення та підтримання суспільної стабільності.

Процес забезпечення національної безпеки держави (організація і здійснення такого рівня захисту життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якого забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація загроз, що можуть виникнути у суспільстві).

Запобігання і нейтралізацію реальних і потенційних загроз національним інтересам будемо розглядати з позицій системного підходу, з використанням теорії складних систем [6, 7].

Для цього такий процес необхідно представити як ієрархічний, багаторівневий, провести його декомпозицію на кілька простіших підпроцесів зі своїм деревом цілей. Крім того, слід здійснити декомпозицію цілей, "пов'язати" їх із кожним підпроцесом, розподілити за рівнями ієрархії.

Сталий розвиток суспільства за критерієм U_r умовно покажемо монотонно зростаючою фазовою траєкторією F_t (рис. 1). Читати рисунок потрібно так:

у момент T_k суспільство (державу) S , що розглядається, досягло рівня свого розвитку U_{rk} . Для наочності рівень розвитку оцінено на рисунку одним критерієм, наприклад, величиною валового внутрішнього продукту (ВВП). Реальний же розвиток оцінюється цілим набором критеріїв, які формально можна представити у вигляді матриці, вектора тощо.

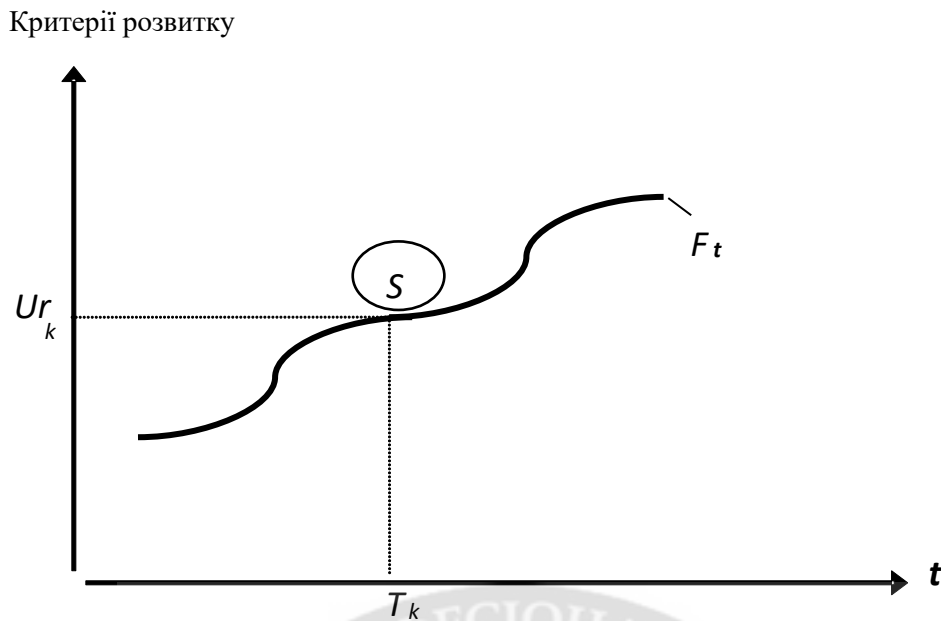

Рисунок 1 – Умовне представлення сталого розвитку суспільства S [6]

Виходячи з визначення, сталий розвиток буде тоді, коли фазова траєкторія монотонно зростатиме, а для цього необхідно забезпечити насамперед економічну та соціально-політичну стабільність у державі (суспільстві). Для спрощення подальших викладів мову вестимемо про державу, маючи на увазі, що вона акумулює й персоніфікує в собі суспільство.

Незалежно від того, якого типу політична система в тій чи іншій конкретній країні, який ця система реалізує політичний курс, діяльність влади в остаточному підсумку має бути підпорядкована цілям збереження стабільності контрольованих нею соціально-політичних процесів у державі.

Стабільність дає змогу домагатися підвищення керованості суспільних процесів, тому її можна вважати інтегральною характеристикою не тільки політичного режиму, а й соціального порядку загалом. З огляду на те, що політичні інститути, будучи своєрідним продовженням і закріпленням соціальних норм і відносин, насамперед покликані впорядковувати суспільні зв'язки, досягнення ними політичної стабільності набуває виняткового значення в діяльності держави.

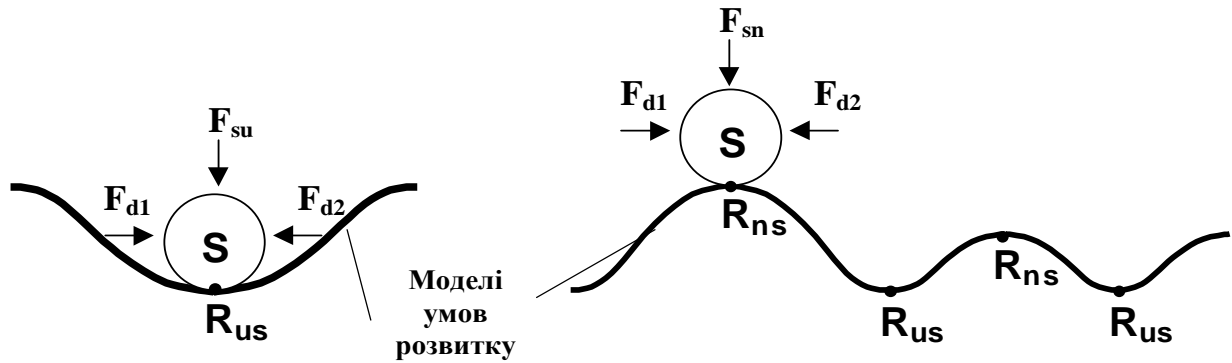
З теорії стабільності складних систем відомо, що в першому наближенні стабільність складної системи можна дослідити за допомогою двох найуживаніших моделей: моделі стійкої стабільності 1 і моделі нестійкої стабільності 2 (рис. 2) [6].

Модель 1 умов розвитку системи S на рис. 2 описує ринкові умови її функціонування, наявність незалежної судової влади, незалежних засобів масової інформації, розвиненого громадянського суспільства та інших атрибутів демократичної держави. Наявність увігнутої дискримінаційної характеристики є необхідною умовою здійснення в системі саморегулювання або самоналаштування (у нашому випадку це означає забезпечення стійкої стабільності в точці R_{us} відповідно до досягнутого рівня розвитку держави U_{rk} (рис. 1). Точка R_{us} – точка стійкої стабільності системи S .

Завдяки увігнутій дискримінаційній характеристиці є можливість "вимірювати" не тільки знак відхилення системи від рівноважного стану, а й величину цього відхилення.

У демократичному суспільстві ці вимірювання проводять незалежні засоби масової інформації, структурні елементи громадянського суспільства, політична опозиція, окремі особистості шляхом, наприклад, критики влади чи її представників, а також незалежна судова влада. Реагуючи на виступи засобів масової інформації, критику, політики або представники влади визнають свої помилки, анулюють ухвалені раніше рішення, що не влаштовують суспільство, а система при цьому сама повертається у вихідну точку R_{us} . У такій

системі є сприятливі можливості для скорочення збитків від неефективного управління, лобіювання певних інтересів, корупційних дій тощо.

Модель 1

Модель 2

Рисунок 2 – Моделі стійкої (1) і нестійкої стабільності (2) [6]

Розмір відверненої в такій моделі шкоди залежить від часу реакції описаної вище "вимірювальної підсистеми", і суспільство може не зазнати втрат узагалі, якщо будуть виявлені й оприлюднені не наслідки якихось тіньових схем, угод, корупційних дій, а наміри вчинити протиправні дії. Ефективність функціонування такої системи великою мірою залежить від організації та використання інституту незалежної експертизи програм, проєктів, стратегій, концепцій, важливих державних рішень тощо.

У складній соціальній системі, якою є держава або її окремі сфери, завжди діють різного роду дестабілізуючі фактори, які умовно позначені на рисунках як F_{d1} та F_{d2} .

У принципі вони можуть мати різні напрямки, наприклад для України – сили, які виступають за збереження позаблокового статусу, вступ до НАТО, ЄС, ЄП, ОДКБ, за нейтралітет. Якщо одна з цих сил почне переважати над іншими і під її тиском буде ухвалено відповідне рішення, система через певний час перейде в новий стан (рис. 3), але для того, щоб система опинилася в точці сталої стабільності, потрібно значно більше часу, до того ж у процесі такого переходу можуть з'явитися нові дестабілізуючі сили, для нейтралізації або врівноваження яких потрібні будуть нові ресурси, яких у держави на той момент може просто не виявитися.

Загалом дестабілізуючі сили мають характер викликів, небезпек, загроз або негативних тенденцій воєнно-політичної та геополітичної обстановки. Причому вони можуть бути як внутрішніми, так і зовнішніми щодо аналізованої держави.

Кілька слів про стабілізуючу силу F_{su} (рис. 2). Умовно її можна зіставити, наприклад, із повноваженнями, що реалізуються президентом, парламентом, правоохоронними органами, силовими структурами тощо. Призначення сили F_{su} в державі, в якій забезпечується стійка стабільність її розвитку, полягає в тому, щоб не допустити появи, нарощування такого потенціалу дестабілізуючих сил F_{d1} і F_{d2} , які б вивели державу з точки сталої стабільності R_{us} на таку відстань, коли повернення за умови саморегулювання в цю точку стає неможливим.

Характерним для цієї моделі є те, що зі збільшенням "глибини яру", тобто підвищенням стабільності, для збереження на виході того самого результату потрібна менша за величиною стабілізуюча сила F_{su} і допускається більша за величиною дестабілізуюча сила F_{d1} (F_{d2}). Оскільки з кожною силою пов'язують певні ресурси, то природно, що система зі стійкою стабільністю зажадає менше ресурсів для збереження свого статусу в разі зростання дестабілізуючої сили.

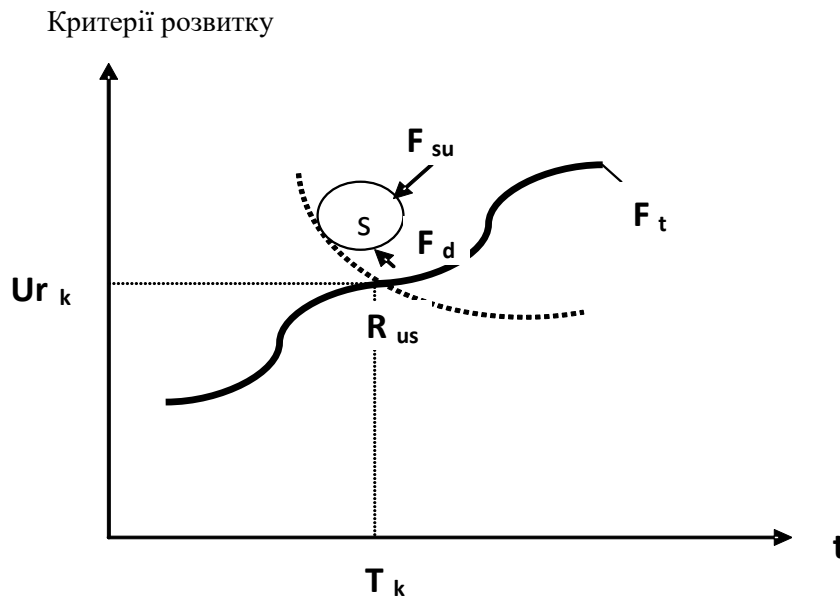

Рисунок 3 – Приклад реакції держави S , яка розвивається за моделлю стійкої стабільності, на гіпотетичну дестабілізуючу силу (загрозу) [6]

На рис. 2 показано модель 2 нестійкої стабільності системи (скажімо, у тій самій точці досягнутого рівня розвитку держави U_{rk} , що на рис. 1).

Опукла траєкторія описує умови функціонування командно-розподільчої системи, в якій стійкий стан у точці нестійкої стабільності R_{ns} забезпечується стабілізуючою силою F_{sn} (наприклад, сильною президентською владою, опорою на силові структури, диктаторським режимом, централізованим плануванням розвитку на рік, п'ятирічку та ін.).

Стабільність держави, побудована за такою моделлю, більш чутлива до дестабілізуючих чинників, і, природно, збереження стабільності потребує більшої за величиною стабілізаційної сили F_{sn} , а отже, і більше ресурсів.

Останнім часом цими постулатами часто користуються США, коли їм потрібно змінити в тій чи іншій державі політичний режим (як це було в Грузії, Лівії). Вони готують і нарощують потенціал дестабілізуючих сил, як правило, всередині держави-об'єкта, послаблюють стабілізуючу силу, у різний спосіб знижують рівень стабільності в державі ("розгинають" криву) і на цій хвилі приводять до влади новий уряд, лояльний до США, користуючись яким, згодом здійснюють так зване зовнішнє управління.

Висновки. Незалежно від того, якого типу функціонує політична система в тій чи іншій конкретній країні, який ця система реалізує політичний курс, діяльність влади в остаточному підсумку має бути підпорядкована цілям збереження стабільності контрольованих нею соціально-політичних процесів.

Стабільність дає змогу домагатися підвищення керованості суспільних процесів, тому її можна вважати інтегральною характеристикою не тільки політичного режиму, а й соціального порядку загалом. З огляду на те, що політичні інститути, будучи своєрідним продовженням і закріпленням соціальних норм і відносин, насамперед покликані впорядковувати суспільні зв'язки, досягнення ними політичної стабільності набуває виняткового значення в діяльності держави.

У першому наближенні стабільність політичної системи можна дослідити за допомогою двох найуживаніших моделей: моделі стійкої стабільності і моделі нестійкої стабільності, що у свою чергу дає змогу обрати в якості критеріїв забезпечення національної безпеки *рівні соціально-політичної стабільності та нестабільності* в державі. При дослідженнях стратегій, орієнтованих на зміну режиму через занурення в хаос або виведення країни-мішені на край хаосу, найінформативнішим виявляється критерій – *рівень соціально-політичної нестабільності в державі-мішені*.

У наступних публікаціях планується розглянути гіпотетичний приклад нарощування в державі-мішені соціально-політичної нестабільності до критичного рівня, при якому у державі-мішені наступає криза (хаос) (досягається кінцева мета стратегії).

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України “Про національну безпеку України” // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст. 241.
2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року “Про Стратегію національної безпеки України”: Указ Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020.
3. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року “Про Стратегію воєнної безпеки України”: Указ Президента України від 25.03.2021 року № 121/2021. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661> (дата звернення: 10.10.2023).
4. Арзумян Р.В. Стратегия иррегулярной войны: теория и практика применения. // URL: <https://starcom68.livejournal.com/1719104.html> (дата звернення 13.01.2024)
5. “Щупальца Сороса”: американские НКО опутали сетями Казахстан и Центральную Азию / URL: <https://oko-planet.su/politik/newsday/708405-schupalca-sorosa-amerikanske-nko-oputali-setjami-kazahstan-icentralnuju-aziju.html> (дата звернення 14.01.2024)
6. Богданович В.Ю. Моделирование стратегии, ориентированной на смену режима в выбранной стране-мишени через ее погружение в хаос на основе метода функционально значимых промежуточных состояний // Київ. ДУТ: Сучасний захист інформації. №2. 2015. с.44–53.
7. Богданович В.Ю., Свида І.Ю., Скулиш Є.Д. Теоретико-методологічні основи забезпечення національної безпеки України: моногр.: у 7т. / Т.1.Теоретичні основи, методи й технології забезпечення національної безпеки України / За заг. ред. Є.Д.Скулиша. Київ: наук.-вид. відділ НА СБ України, 2012. 548с.
8. Богданович В.Ю., Свида І.Ю., Скулиш Є.Д. Теоретико-методологічні основи забезпечення національної безпеки України. Моногр. у 7 т. / Т. 4. Воєнна безпека держави і шляхи її забезпечення. За заг. ред. Є. Д. Скулиша. // Київ: Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2012. 464 с.
9. Богданович В.Ю., Романченко І.С., Свида І.Ю., Сиротенко А.М., Дублян О.В. Методологія комплексного використання військових і невійськових сил та засобів сектору безпеки і оборони для протидії сучасним загрозам воєнній безпеці України: монографія; вид. 2-ге, розширене та доповнене / Київ: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2021. 364 с.
10. Резнікова О.О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : монографія. / Київ : НІСД, 2022. 532 с.

REFERENCES:

1. Zakon Ukrainy “Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy” // Vidomosti Verhovnoyi Rady (VVR), 2018, № 31, ст. 241.
2. Pro rishennja Rady natsionalnoyi bezpeky i oborony Ukrainy vid 14.09.2020 “Pro Strategiyu natsionalnoyi bezpeky Ukrainy”: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 14.09.2020 № 392/2020. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/3922020-35771>.
3. Pro rishennja Rady natsionalnoyi bezpeky i oborony Ukrainy vid 25.03.2021 “Pro Strategiyu voyennoyi bezpeky Ukrainy”: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 25.03.2021 № 121/2021. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>.
4. Arzumyan R.V. Strategiya irregulyarnoy voyny: teoriya i praktika primeneniya // URL: <https://starcom68.livejournal.com/1719104.html> (data zvernennya 13.01.2024)
5. “Schupaltsa Sorosa”: amerikanskiye NKO oputali setyami Kazahstan i Tsentralnuyu Aziyu / URL: <https://oko-planet.su/politik/newsday/708405-schupalca-sorosa-amerikanske-nko-oputali-setjami-kazahstan-icentralnuju-aziju.html> (data zvernennya 14.01.2024)
6. Bogdanovych, V.Yu. Modelirovaniye strategiyi, oriyentirovannoy na smenu rezhima v vybrannoy strane-misheni cherez yeye pogruzheniye v haos na osnove metoda funktsionalno znachimyh promezhutochnykh sostoyaniy // Kyiv. DUT Suchasnyi zahyst informatsiyi. №2. 2015. с.44–53.
7. Bogdanovych, V.Yu., Svyda, I. Yu. and Skulysh, Ye.D. Teoretyko-metodologichni osnovy zabezpechennya natsionalnoyi bezpeky Ukrainy. Monograf. T. 1. // Za zag. red. Ye.D. Skullysha. Kyiv: nauk.-vyd. viddil NA SB Ukrainy. 2012. 548 p

8. Bogdanovych, V.Yu., Svyda, I. Yu. and Skulysh, Ye.D. Teoretyko-metodologichni osnovy zabezpechennya natsionalnoyi bezpeky Ukrainy. Monograf. T. 4. // Za zag. red. Ye.D. Skullysha. K.: Nauk.-vyd. viddil NA SB Ukrainy. 2012. 464 p.

9. Bogdanovych, V.Yu., Svyda, I.Yu., Romanchenko, I.S., Syrotenko, A.M. and Dublyan, O. V. Metodologiya kompleksnogo vykorystannya viyskovykh i neviyskovykh syl ta zasobiv sectoru bezpeky i oborony dlya protydyi suchasnym zagrozam voyennyi bezpetsi Ukrainy. Monograf. Vyd. 2-ge. Kyiv: NUOU. 2021. 364 p.

10. Reznikova O.O. Natsionalna stiykist v umovah minlyvogo bezpekovogo seredovyscha : Monograf. / Kyiv : NISD, 2022. 532 p.

D.Tech.S. Bogdanovych V.Y., Ph.D. Muzhenko V.M., Ph.D. Tsybizov A.L.

COUNTERACTION TO THE NEGATIVE TENDENCIES OF THE MILITARY-POLITICAL SITUATION, DIRECTED TO THE CHANGE OF POLITICAL REGIME IN THE CHOSEN COUNTRY-TARGET

The state system is a main target on that first of all forces and facilities of country-aggressor take aim for realization of the geopolitical interests in order to transform the world order. To protect the state system, namely to prevent the violent change of the ruling regime, it is needed to save socio-political stability in a country.

It is shown in the article, that by basic direction of counteraction to the negative tendencies of the military-political situation, directed to the change of the political regime in the chosen country-target, regardless of what type of its political system is functioning and what a political course this system is realizing, activity of state authority as a final result have to be inferior to the aims of conservation of stability of controlled socio-political processes.

Stability gives an opportunity to increase of controllability of public processes, that is why it can be considered integral description not only of political regime but also of social order on the whole. As political institutes, being original continuation and fixing of social norms and relations, first of all are called to put in order public relations, achievement by them political stability acquires exceptional value of the state activity.

It is concluded that in the first approaching stability of the political system can be investigated by means of two used models: model of steady stability and model of unsteady stability, that gives an opportunity to choose as a criteria in providing of national safety the level of socio-political stability and the level of socio-political instability in the state. During the strategies researching which are oriented to the change of the ruling regime through immersion in chaos or leading out of country-target on the edge of chaos, the most informative criteria is a level of socio-political instability in the state-target.

Keywords: military-political situation, socio-political stability, steady development, change of the regime, chaos, national safety.